

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Chronologia Christiana

Herbipoli, 1694

Sæculum XV. Ab Anno 1400. ad 1500.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65495)

*Genebrard. in Benedicto XI. * Andreas*
 Rex Neapolitanus *Ioanna* Conjugis
 malignitate strangulatur. An. 1344.*
 Et quamvis tam infami criminis pa-
 trati suspicione apud nonnullos exe-
 merit se *Ioanna*, non tamen depulit à se
 miseras expiatrix fortè tanti scele-
 ris: ipsa enim sæpius exul, vidua, de-
 jectà, quòd Schismatis Promotrix fa-
 cta esset: iterum restituta: tandem à
Carolo Dirrachino pulvillo suffocata,
 eidem, pro Spolio mortuæ, thronum
 reliquit An. 1381.* Pests triennis, &
 universalis mediam hominum partem
 sustulit A. 1349.* *Perrus* Rex Castellæ
 securi percussus An. 1360.* *Baldus* à
 canicula leviter in labro morsus, quar-
 to post mense furit & moritur.* *Am-
 rathes* trigesies septies victor, à servo
 confoditur.*

SÆCULUM XV.

AB ANNO 1400. ad 1500.

S. I. *Romani Pontifices.*

CCVI. INNOCENTIUS VII. Italus

Sul-

Sulmonensis his gradibus ascendit, Doctor Juris, Episc. Bonon: Archiepisc. Ravennæ: Cardinalis S. Crucis Hierosolymæ & Rom. Eccl: Cameraarius, Legatus *Bonifacij IX.* per Italiam ac demum Caput Ecclesiæ totius Elect: A. 1404. Laudes ejus ita complectitur PANVINIUS: *Cunctis maximi & optimi Pontificis dotibus ornatus: Vita integritate, humanitate, doctrina pietate & liberalitate præstantissimus* Obiit An. 1406. PROPH: MALACH: *de meliori sidere.* Vocatus fuit *Cosinatus de melioratis* in signe fuit *sidus.*

CCVII. GREGORIUS XII. Venetus nobili Familiâ Corrariorum, Patriarcha Constant: Cardin: ad *S. Marcum* Elect: A. 1406. Insignis fuit Theologus & æque virtute præstantissimus Pontifex, sed infelix, quod à *Petro de Lunâ* in Pontificatûs luce eclipsin passus fuerit. Illius enim pertinaciâ factum est, ut Concilium Pisanum tam *Petrum* à Sede, quàm possidere præsumpserat, repelleret, quàm *Gregorium* sedentem deponeret, *Alexandro V.*
Ele-

Electo: *volens hoc modo* (verba sunt Bel-
 larmin:) *Schismati remedium adhibere,*
quod auxit, tribus jam Pontificibus *Pe-*
tri Cathedram obsidentibus: *Gregorio*
Arimini, non absque gravi causâ pos-
 sessionem suam contra Acephalum
 Concilium tuente, *Petro* Panischo-
 læ in Hispania audaciam suam obfirman-
 te, *Alexandrum* autem potiore Eccle-
 siæ parte pacis studio acceptante: do-
 nec *Gregorius* in Concilio Constantien-
 si A. 1417. Sponte per legatum suum.
Carolus Malatesta Pontificatu renun-
 ciavit & paulò post Cardinalatûs ho-
 nore, ac virtute conspicuus obiit. PRO-
 PHET: MALACH: *Nauta de Ponte nigro.*
 Fuit enim *Venetus* Commendatarius
 Ecclesiæ *Nigripontis.*

CCVIII. ALEXANDER V. Na-
 tione Cretensis: magnæ vir Sancti-
 tatis, & doctrinæ, Ordinis *S. Francisci,*
 ac Mediol: Archiep: Elect: A. 1409. E-
 leemosynis largiendis usque adeò de-
 ditus fuit, ut nihil sibi ipsi reservaret,
 ridendoque solitus esset dicere; *se di-*
vitem Episcopum fuisse, pauperem Cardi-
nalem

malem, & Mendicum Pontificem. Obiit decimo mense Regiminis sui. Bononiæ PROPH: MALACH: *Flagellum Solis,* fuit Archiepisc: Mediolanensis, cui Ecclesiæ *S. Ambrosius* cum flagello ad pictus est, *Alexandri* autem insigne erat *Sol exoriens.*

CCIX. JOANNES XXIII. * (re-ipsâ XXI.) Neapol: familiâ nobili, Balthasar Cossa nominatus: Elect: A. 1410. Sedem A. 1415. in Constantiensi Concilio dimittere coactus fuit, & laudabiliùs dimisit, quàm obtinuerit, & Pontificatum gesserit. Subrogatum enim *Martinum V,* ipse Legitimum Pontificem etiam cum osculo pedum agnovit, ab eoq; in gratiam receptus, & Collegii Cardinalitii Decanus constitutus; vitam tandem meliore fine coronavit, quàm peregerit. An. 1419. PROPH: MALACH: *Cervus Sorena.* Fuit enim Diaconus Cardinalis *S. Eustachij* qui cum cervo depingitur: Bononiæ Legatus Neapolitanus.

CCX. MARTINUS V. Princeps Columnius Roman: dictus antea *O-*
dode

do de Columniâ. Feflo S. Martini in Concilio Constantienfi cum totius Ecclefie plaufu & maximo Sigismundi Imperatoris gaudio Elect: A. 1417. veluti Sol oriens & tranquillitatem magnam reducens agitatae Ecclefie, unde, hæc fe pulchro ejus addita Epigraphe: *Martinus V. temporum fuorum felicitas.* à Genebrardo vir optimus & doctiffimus, cujus virtuti venti & tempeftates, hætenus ab Antipapis concitatae tandem obfecundârunt. Obiit A. 1431. die 20. Febr: PROPH: MALACH: *Cornua aurei veli.* Fuit è Familia Colonna Diacon: Cardin: S. Gregor: ad *velum aureum.*

CCXI. EUGENIUS IV. Venetus antea dictus Gabriel Condelmerius ex Ord. S. *Cæleftini* Elect: An. 1431. & hic fol poft Martinum novus fuit Ecclefie: Semel tamen fub nubibus, in Concilio Bafileenfi, ubi accusatus, fed innocens & purus atque luce copiofiore emerfit (de ejus enim ibidem factâ illegitima de pofitione *Antoninus* dicit: *Bafilea Bafilejcum genuit, Eugenij*

genij scilicet depositionem) ipso *Amadeo* eximie virtutis ac præstantie viro (qui *Eugenio* invitus subrogatus erat) unà cum Patribus Concilij, innocentiam agnitam Sententiam facto revocantibus. Demum velut aurum mundum probatus, Pontifex de tribus partibus orbis optimè meritis, obiit A. 1447. die 23. Febr: PROPHET: MALACH: *Lupa Cælestina*: antè Canonicus Regularis *Cælestinus* Episc. Senensis, cujus civitatis insignia *Lupa*: de *Amadeo* autem Pontifice subrogato à Concilio extat hæc PROPH: MALACH: *Amator Crucis*: Fuit *Amadæus Dux Sabaudie*: insignia ejus *Crux*.

CCXII. NICOLAUS V. Italus dictus antea *Thomas Sarzanus* Episc. Bonon: Cardin: & Pontif: Elect: A. 1447. Nutritius appellatus litterarum & litteratorum, celeberrimæ Bibliothecæ in Vaticano liberalissimus fundator: quinque ducatorum millia ei promissit, qui Hebraicum S. Matthæi Evangelium ad ipsum deferret; Vitæ fuit integerrimæ & inculpati regiminis. *

Obiit

Obiit A. 1455. die 24. Martij PROPHE:
MALACH: *Demodicitate luna.* Lunensis
enim fuit de *Sarsanâ*, humili loco na-
tus, & modicæ conditionis.

CCXIII. CALLISTUS III. Hispanus
Valentinus è Borgiorum familia,
Dicitur *Alphonsus Borgia* Elect: A. 1455
æquitatis tuendæ fuit ardentissimus
expugnata autem an: 1455. Constan-
tinopoli, nec labori nec sumptibus pe-
percit, pro Imperii Orientalis recupe-
ratione. Eodem veluti *Moyse* elevan-
te manus ad Dominum pugnavit po-
pulus Christianus non unâ vice, & vi-
ctorias obtinuit Obiit A. 1458. die 6.
Aug: PROPHE: MALACH: *Bos pascens:* in-
signia ejus *Bos pascens.*

CCXIV. PIUS II. Italus Senensis,
ante dictus *Aeneas Sylvius*, scriptis &
factis clarissimus: Imper: *Friderici III.*
Cancellarius. Episc. Senensis, Cardin:
S. Sabinae, ac Pont: elect. A. 1458. Si
piis ejus conatibus favissent Christia-
ni Principes, & fraterna odia in Tur-
cam convertissent, maximo Reipubli-
cæ Christianæ incremento Pontifica-
tum

tum gessisset. Occubuit in paranda expeditione contra Turcas inter Martis ferrea negotia, qui litteris innutritus fuit A. 1464. die 14. Aug. **PROPH: MALACH: de Gapta & Albergo** fuit Ecclesie Cervicensis Cardin. titulo *S. Marci*, olim Secretarius Cardinalis *Gapta & Albergati*.

CCXV. PAULUS II. Venetus Petrus *Barbo* dictus, Elect. A. 1464. Justitiâ, mansuetudine, liberalitate, & verè principalium virtutum ornatu celebris. *Joannem Borgenbrachium* Bohemix Regem in publico consistorio hæresi damnatum Regno exuit, & *Matthiâ* Hungariæ Rege in Thronum evedto, Bohemiam in fide conservavit. Obiit apoplexiâ tactus An. 1471. die 25. Julij.

CCXVI. SIXTUS IV. Savonenfis: ob eruditionem, aliasq; dotes clarissimus, Cardin. ac Pont. elect. An. 1471. Spiritum ejus verè principalem experti sunt Principum ac Regum sanguine oriundi ex Oriente pulsi à Turcis Christiani *Andreas Palæologus*. Despota

spota Peloponesi, *Leonardus Toccus* de spota Epiri, *Carlotta Regina* Epiri, Regina Bosniae, aliique quos *Sixtus* benignè excepit, & magnificis sumptibus in exilio aluit: *Hospes exulum* & *Pater viduarum*, ac *Pupillorum* appellatus. Illam quoque famam cum *Augusto* Cæs. communem sibi fecit *Romam*, quam luteam invenit, lateritiam post se reliquit. Obiit An. 1484. die 12. Aug. PROPH: MALACH: *Piscator Minorita* natus fuit Patre piscatore & Ord. Minorum *S. Francisci*.

CCXVII. INNOCENTIUS VIII. de Familia Cybonum, elect. A. 1484. Justitiæ severus custos, ac transgressorum castigatores, quâ severitate Italiam à latrociniis rapinis ac prædationibus magna ex parte liberavit. mansuetissimus simul, ac Pacis inter Christianos Principes stabiliendæ studiosissimus. PROPH: MALACH: *Sicilia Precursor*. dictus erat *Joannes Baptista* cum viveret in aulâ *Alphonsi Sicilia Regis*. De hoc Pontifice ita scribit *Alphonsus Ciaconius*: *Innocentius adolescens*

lescens, & nondum Sacris initiatus, aliquot filios, & ex nobili puella Neapolitana, cum qua se matrimonio copulavit, qua non diu vixit, legitime sustulit, duos ex his Pontificatus suo superstites, honoribus & opibus evexit, *Franciscum, & Theodorinam*. Illud autem quod scribunt impudente calamo adversarij, *Innocentium* Pontificem vagâ libidine integram duodecadem Spuriorum genuisse, fœdissimum mendacium esse ex *Acheronte* haustum, ostendit *Christophor. Ott.* in Româ suâ *Gloriosâ* annot. 5. Sæc. XV. ubi similia, imò magis adhuc enormia *Sixto IV. & Alexandro VI* inflicta crimina, veritatis luce discutit & diluit.

CCXVIII. ALEXANDER VI. ✽ Hispanus Valentin: familiâ *Lenzoli* us, dictus autem *Rodericus Borgia*, ex eo, quod mater ejus soror fuerit *Calisti III*. qui de genere erat *Borgiorum* unde *Lenzoli* insignia, & nomen *Borgianum* ex meritis tanti Pontificis communia facta. Elect: An. 1493. quia hic Pontifex scopus est calumniarum

& satyrarum, quas venali calamo ad-
 versa pars divulgare consuevit, expe-
 dit hîc apes imitari, & mel sugere ex
 floribus historiarum, araneis relicto
 veneno. Nauclerus ad A. 1492. ita de
 Alexandro. *Alexander VI. Pontifex cre-
 atus est, vir magni animi, magnaque pru-
 dentia. Is in Adolescentia Bononia stu-
 duit, quem Callistus III adhuc adolescen-
 zem inter RR. Cardin constituit. Inde non
 multo post Vice-Cancellarij locum sortitus
 est, amulatorq; Callisti per omnia factus,
 nationem, patriam, & familiam illustrans
 sedit. Volaterranus autem hæc. Inerat
 Alexandro ingenium, ratio, cognitio, me-
 moria, diligentia, eloquentia, &c. Res
 in multam noctem protraherat, brevissumi
 somni, cibiq; Salaria Doctoribus, stipen-
 dia militibus, mercedem operarijs, nun-
 quam est differre, nunquam auferre visus.
 Denique Joan. Mariana, lib. 27. cap. 2.
*Multa inquit de Alexandri vitâ, tum fa-
 mâ. (QUÆ NULLI PARCIT) tum scripto
 prodita sunt: Verum an ex invidiâ, non
 facile dixerim; Omnia consilia temerè fu-
 isse non arbitror. Sublatus dicitur ve-
 neno**

nenno quod aliis paratum errore pocillatoris hauserat. Sed fide digni Scriptores sunt, qui venenum non ab ipso aliis, sed ab aliis ipsi paratum affirmant. A. 1503. d. 18. Aug. ætat. A. 70. PROP. MALACH: *Bos Albanus in Porta.* Episcopus ante Cardinalis *Albanus Ostiensis*, & insignia ejus *Bos.*

§. 2. Imperatores Orientis.

CXVI. JOANNES Manuelis filius tenuit Imperium an. 27. obiit An. 1445.

CXVII. CONSTANTINUS XI. Palæologus cognomento Dragoses, Manuelis II. filius qui años 7. circiter Imperavit, hoc est ad annum 1453. quo anno Constantinopolis capta, *Constantinus* Imperat: occisus, Orientis Imperium Christianis à Turcis ereptum est.

Imperatores Occidentis.

XXVII. SIGISMUNDUS I. De cuius electione facta A. 1411. ita Dubravius: cum Sigismundo Hungariae

gariæ Regi & ad Augustalia comitia titulo Marchionis Brandenburgici vocato, primò dicendi Suffragii vices oblatae essent, *me inquit, ego novi, non item alios, cum nesciam an quis alius sit idoneus in tanta praesertim perturbatione rei Christianae ob Pontificum multiplici-
tatem, me ipsum nomino*: Placuit septem-
viris candor, & votum unanimiter comprobârunt, quod factum fuisse de-
siderio juvandi Ecclesiam & non æstu
ambitionis, ostendit cura & labor ejus
admirabilis pro Ecclesiae pace intro-
ducenda: Ipse enim Imperator factus
veluti Tabellio Spiritûs sancti, Hispani-
am, Angliam, Galliam, Germani-
am, & Italiam peragravit, ut Regum
animos uniret pro Schismate *Grego-
rium* inter *Ioannem & Petrum de Lu-
na* tollendo, ad hoc Concilio congre-
gato Constantiae, & eventu votis re-
spondente. quàm felix fuit Sigismun-
dus in Pacis negotiis, tam fuit sinistrae
fortunæ in bellicis expeditionibus:
sub ipso enim primò sub Turcarum
jugo gemere incepit Hungaria, quam
cruen-

cruentâ suorum stragē deferere co-
actus est. Infausto Marte cum *Zischa*
congressus, & à cæco duce fugatus,
obiit tandem plenus dierum & meri-
torum A. 1437. SYMB; *Sic cedunt mi-
nera fati.*

XXVIII. ALBERTUS II. Austria-
cus dictus *Honorificus*, Imperator reli-
giosissimus unde à quibusdam dictus
ex invidia *Albericus Monachus*, aureo
veluti nimbo tres illi coronas Hunga-
riæ, Bohemiæ, & Imperii, fortuna af-
fudit, quibus ter uno in anno corona-
tus est, sed non absque pio metu, *me-
tuo enim*, aiebat *ad septem viros* rogan-
tes ut Coronam Imperii admitteret,
*metuo majora meritis possidere, & in Ca-
stris non audire choros*: solebat enim in
choro sæpe Psalmos cum Canonicis
cantare. Subactis Sarmatis, & Tha-
boritis, *Amurathem* Turcar: Imp. solo
terrore nominis Pannoniâ expulit. 2.
annos regnavit, & gestis decadas æ-
quavit annorum. Obiit in *Alba regali*
immodico peponum esu, alii autem
scribunt quod veneno dolosè propi-
nato

nato An. 1439. SYMB: *Amicus optima vite possessio.*

XXIX. FRIDERICUS Austriacus dictus *Pacificus*, filius aureus à ferreo Patre *Friderico Ernesto* natus Princeps pacis: etsi enim esset præclarâ generosi ingenii indole, abhorrebat tamen à bellis, tum naturâ, tum ob fortunæ iniquitatem. Revertentem illum ex Hierosolymitanâ peregrinatione, *Septemviri* uno consensu Romanorum Regem esse voluerunt. A. 1440. Mox etiam Bohemi eundem pro corona postulârunt, fuitq; tutor. *Ladislai* pueri Regis Hungarię. Multis ubiq; locorum pacificè & præclarè pro Deo, Ecclesiâ & Imperio gestis Imperator Justus, Religiosus, benignus, liberalis & omnibus gratus, obiit immoderato esu melonum A. 1493. SYMB: *Rerum irrecuperabilium fœlix oblivio.*

XXX. MAXIMILIANUS I. Austriac: in quo omnia maxima: à natiuitate integrum novennium mutus fuit: cum sic tacere didicisset, cæpit loqui Germanicum, latinû, Gallo-Belgicum idio.

idioma, & Græcæ atque Hebraicæ
linguæ quæ penè sepultæ jacuerant,
fieri resuscitator. Apollo in aulâ, &
Mars in campo. In venatione dama-
rum ad abrupti montis cacumen, præ-
dæ cupidine alas addente, subitò ela-
tus, & in rupis ac vitæ apice constitu-
tus, viso eminus, & oculis saltem, quem
ore non poterat, delibato *pane vitæ*,
mortis discrimine divinitus liberatus
est. Semper ubi pugnare licuit *Luna*
Othomannæ Victor cornua preffit, &
Victoriis totam fere Europam fæcun-
davit. Turcas, Eburones, Belgas, Ba-
tavos, Sicambros, Hungaros, Mori-
nos, Venetos, Helvetos, Bohemos &
Gallos docuit, fortunam *Maximiliano*
tributariam esse, & singulis fere annis
Victoriæ tributum pendere. Gallia
tota, teste ipso *Ludovico XI.* Gallorum
Rege ad *Maximiliani* tympana con-
tremuit: mortem ipsam triennio inte-
gro in Sarcophago veluti captivam
circumdūxit, donec victoriis fessus
tandem decubuit & consummatis tot
præliis pro Ecclesia, & pro Justitia æter-

nam coronam comprehendit Anno
1519. Post Imperij annum supra tri-
gesimum *ymb: Tene mensuram & re-
spice finem.*

§. 3. Concilia.

Pisanum A. 1409. nec approbatum
nec reprobatum manifestè, in quo
depositis *Gregorio XII.* vero Papa &
Antipapa Benedicto XIII. electus est *A-
lexander V.* * Conci: Constant: A. 1414.
in eo cremati sunt *Ioan. Hus,* & *Hiero-
nymus de Praga*, obfirmati hæretici.
Concilium est reprobatum quoad il-
las Sessiones, in quibus definit Conci-
lium esse supra Papam, approbatum
autem quoad ultimas Sessiones, & ea
omnia quæ *Martinus V.* suâ auctori-
tate rata esse voluit. * Concilium ge-
nerale Basileense inchoatum ibidem
A. 1431. continuatum Lausannæ usq;
ad annum 1449. estque reprobatum
(exceptâ Sanctione pragmaticâ à *Ni-
colao V.* ratificatâ) in quo *Amadeus* An-
tipapa Schismaticè elect. *Felix V.* di-
ctus, quanquam & Antipapa & Con-
cilium

cilium demum *Nicolao V.* cesserint. *
 Concil. generale approbatum Ferrarix inchoat. An. 1438. & ob pestem grassantem trāslatum Florentiam, unde & nomen retinuit Florentinum, ibidem perfectum A. 1439. cui interfuerunt *Eugenius IV.* *Ioan. Palaologus* Orientis Imp. Multiq; Cardin. & Episc. tum Græci, tum Latini. In eo instaurata est fidei unio cum Romana Ecclesia à Græcis Armenis & Indis.

S. 4. Schismata.

Ægidius qui *Petro de Luna* Antipapæ successit A. 1414. cessit *Martino III.* Pontif. legitimo. 1428. * *Amadeus* Sabaudix Dux cessit *Nicolao V.* An. 1449.

S. 5. Propagationes Fidei.

Fides illata & propagata operâ *Lusitanorum* apud *Gvinenses*, *Angolanos*, & *Congenses* *Africæ* populos.

S. 6. Persecutiones Fidei.

In Oriente 32. ex *S. Dominici* familia & nonnulli *Franciscani* à *Machometo*

N 5 meta-

Anno
 ra tri.
 & re.
 atum
 a quo
 da &
 ft A.
 414.
 iero.
 etici.
 d il.
 nci.
 tum
 & ea
 ori.
 ge.
 lem
 usq;
 um
 Ni.
 An.
 di.
 on.
 m

metanis pro Christo interfecti. Hussitæ in Bohemia infano furore sæviunt in Ecclesiam, & Sacerdotes præsertim, de quibus §. 15.

S. 7. Sanctitate Clari.

S Vincentius Ferrerius. 1412. S. Lidovvina 1433. S. Bernardinus Senensis. 1440. S. Ludgardis 1446. S. Didacus Complutensis 1463. S. Franciscus de Paula Pater *Minimorum*. 1500.

S. 8. Hæretici.

Joannes Hus à quo Hussitæ. Hieronymus de Praga. Zischa Dux Thaboritarum & Hussitarum Adversus Venceslaum Bohemia Regem. Pikardus à quo Pikardini. Bedrichus, auctor Orebitarum. Orphanus. Petrus de Isma. Jacobellus, Hermannus Risvic. Joann. de Rochifanâ. Petrus Dresdensis. Nicolaus Galecus.

S. 9. Initia Religiosor. Ord.

ORdo S. Georgij Venetiis 1404. * Canonici B. Laurentij Justiniani vulgò Apostolici 1404. * Fratres Mendicantes S. Hieronymi sub regulâ S. Augustini Fesulis à Redone comite montis Graneti & Qualtero Marso instituitur 1405. * Equites aurei Velleris sub auspiciis

Spiciis B. V. & S. Andree 1480. Congregatio S. Salvatoris sive Slopetino-
rum, aut Scopetinorum Bononiæ ere-
cta à *Stephano* Senensi 1408. * Ordo
Fratrum S. *Ambrosij* ad nemus Medio-
lani A. 1433. * Ordo Minimorum quos
Galli *Bonos homines* vocant à S. *Francis-*
co de Paula Calabro institutus, à *Sixto*
IV. confirmatur An. 1475. * Ordo S.
Mauritij in Sabaudia 1440. * Ordo
militum S. *Michaëlis* per *Ludovicum*
XI. in Galliâ. * Meretricum conversa-
rum in unum reductio Parisiis per *Io-*
annem Tisserand Minoritam concio-
natorem An. 1494.

§ 10. *Initia Regn. & Princ.*

SABAUDIÆ Dux *Amadeus* ex comite
1416. * Rhætorum fæderatio An.
1424. * Neapolis transit ad Aragoni-
um 1442. * Venetis eripitur Thessalo-
nica 1444. * Normannia & Aquitania
redeunt ad Gallos 1451. * Imperium
Constantinopolitanum concidit An.
1453. *Usuncasanus* Turca potitur Per-
sida An. 1470. * Ducatus Wittenber-
gen.

gensis initia A. 1470. * Gallix regno accedit Burgundia per mortem *Caroli Audacis* A. 1477. & Provincia per mortem *Renati* Siciliae Regis, 1481. * & Britannia per *Caroli VIII.* cum *Anna* ejus Provinciae hærede initū matrim.

§. 11. *Instit. Sacror. Rituum.*

Festum transfigurationis Christi institutum à *Callisto III.* ob insignem Victoriam ab Hungaris per *Ioan. Hunyadiem* ad Belgradum obtentam contra Turcam. * Jubilæum à 50. an: reducitur à *Sixto IV.* ad an. 25. A. 1475. * Prima processio solennis circumgestando Eucharistiam A. 1404. festum Præsentationis cæptum in Occidente 1475. * Officium Immaculatæ Conceptionis compositum, & recitari cæptum A. 1476. * Inquisitio Hispanica propagata 1492.

§. 12. *Nova Reperta & Natesales Urbium.*

Ars typographica Argentinæ excogitata à *Ioanne Gutenbergio*, ac Moguntix perfecta An. 1440. Alii in-

ventam dicunt à *Ioanne Faustio* Moguntino A. 1452. multò autem ante usitatam fuisse apud Indos scribit *Genebr.* in *Eugenio IV.* Moguntiaè verò primus liber cusus fuit *August: de Civitate Dei & Lactantius,* * Stationes & diversoria equis cursoriis primò instituta in Gallia à *Ludovico XI.* A. 1477. * Orbis novus auspiciis Hispanicis detegitur à *Christophoro Columbo* Genuensi A. 1492. * Orientalis India per *Americum Vespuccium & Vasquesium Gammam* reperitur 1497. * Camera Spirensis instituitur per *Maximilian. I.* Imp. A. 1495.

§. 13. Sacri Script: & Theol:

Thomas Waldensis Carmel. D. Anton: Episc. Turre cremata Card: Cusanus Cardin: Aeneas Sylvius Pontif. Ioannes Picus Mirandulanus. D. Laurent. Iustinianus, Episc. Trithemius, Naucleus, Gerson. Thomas de Kempis. Alphonsus Tostatus Episc. Ioan. Capreolus Dominic. 1415. Dionysius Richelius, Carthusian. Ioan. Bossolis Francise. 1450. Gabriel Biel, German. 1460.

§. 14. *Aliar: Discipl: Periti.*

J Fr. Bartholomæus Salicetus. Joan. de Imola. Francisc. de Zabarellis. Antonius de Butryo. Baldus de Ubaldis. Paulus de Castro. Nicolaus de Tudeschis. Abbas Panormitanus. Marianus Socinus. Andreas Barbatius. *Med.* Hugo Senensis. Jacobus de Forlivio. *Math:* Joann. de Monte Regio. Georg. Purbachius. *Philos.* Paulus Venetus. Joan. de Marliano. *philol.* Georgius Trapezuntius. Theodorus Gaza. Nicolaus Perottus. Lascarus Poggius. Laurent. Valla. Ambrosius Calepinus. Rudolphus Agricola. Pomponius Lætus. Baptista Mantuanus. Jovianus Pontanus. Alexander ab Alexandro. *Hist.* Flavius Blondus. Coccius Sabellius.

§. 15. *Strategi & Prælia.*

J Oannes Zuka Bohemus, rebellium Thaboritarum, Dux, oculis licet orbatus, plerumq; tamen, etiam cæco Marte, victor * Georgius Castriotus Christianus natus, & a Patre cum 2. fratribus *Amurathi*, Epiro expugnata, obfes datus, in aula Turcica educatus & Scanderbegus dictus: ad Christianos rediit A. 1442. & regno suo Epiro recepto, factus multiplici victoria

riâ terror Turcarum, Obiit A. 1466. *
Ioannes Hunnyades, qui in variis pugnis
 ad 400. millia Turcarum delevit, pe-
 ste mortuus est A. 1456. * Similis for-
 tunæ & fortitudinis fuere *Stephanus*
Moldavia Vaivvoda, & *Bathoreus*. *
 Constantinopolis ingentibus thesau-
 ris plena, ex avaritia & fœcordia Chri-
 stianorum, capitur à Mahomete II. *Con-*
stantino XII (filius is erat *Ioan. Paleolo-*
gi) ultimo Orientis Imperat: trucidato
 A. 1453. * *Mathias Corvinus* filius *Hun-*
niadis à *Ladislaò*, Rege Hung, & Bo-
 hem: in carcerem actus, eodemq; in-
 speratâ morte extincto, è faucibus
 mortis in Hungariæ thronum evectus
 A. 1458. fortissimus oppugnator Tur-
 carum & Hungariæ defensor. * Tur-
 cæ Rhodum obsident, & ab Equitibus
S. Ioan. amissis 30. millibus repellun-
 tur 1480. * *Ferdinandus Rex Catholicus*
 captâ Granatâ Mauros in Hispaniâ pe-
 nitus extinguit A. 1490. * *Ioanna Dar-*
esia è finibus Lotharingiæ, rusticis pa-
 rentibus nata, 20. annorum puella,
 Aureliam Gallis servat, hinc vulgò
Puella

Puella Aurelianensis dicta, miræ virtutis & felicitatis in bello, victoriis Gallos exornavit: donec ab Anglis capta, & flammis tradita, mundo illustriorem integritatem suam per ignem reddidit

§. 16. *Universit: & Schola.*

Herbipolensis An. 1401. quæ ob crebras Studiosorum cum civibus contentiones Erfordiam est translata. * Lipsiensis A. 1408. Ingolstadiensis 1416. Sanctandreama in Scotia 1412. Rostochiensis 1413. Cadonensis 1418. Lovaniensis per *Ioannem* Brabantix Ducem 1427. Friburgensis in Brisgoiâ per *Albertum* Austriæ Ducem 1450. Basileensis per *Pium II.* 1459. Pictaviensis 1431. Valentina 1470. Tubingensis 1477. Moguntina 1481. Dolana reflorescit 1484. Dufiniens: 1478.

§. 17. *Res Memorabiles.*

Sacra Sindon Christi Sabaudis obtingit multis miraculis A. 1459. * Helvetij Stipendium, à Rege Christianissimo accipere cœperunt A. 1479. *

Sub

Sub *Innocentio VIII.* inventus est Romæ Crucis titulus in Basilica *S. Crucis*, in medio templi pariete occlusus, cum triplici lingua *Jesus Nazarens Rex*, cætera desunt. * Judaicarum familiarum 24. millia ex Hispaniis pulsa A. 1492. * Judæus quidam nomine Lemblen suis persuasit, se esse verum Christum ab ipsis exspectatum A. 1500 Judæi omnes ex Portugalliâ ejecti.

§. 18. Signa & event. Trag.

PER multas leucas constrictus præ frigore pontus impunè calcatur 1420. * Mare ad Dordracum ruptis aggeribus hominum supra 100. millia & pecorum greges innumeros perdit. A. 1446. * Cometæ bini in Italia 1456. * *Ludovicus Luzenburgicus* Comes *S. Pauli*, Magister Equitum Galliæ, capite plectitur 1454. * Carolus Burgundus Nanceii vulgaris militis manu cadit. 1477. * *Maria* filia *Caroli* venatione equo dejecta moritur 1482.

SÆCU.